

НАРОДНИ
МУЗЕЈ
СРБИЈЕ

www.narodnimuzej.rs

Постоје теме које су увек присутне у друштвеном животу свих цивилизација на европском тлу. Једна од њих је положај и улога жене у приватној и јавној сфери појединих социјалних средина.

Изложба *FEMINA BALCANICA: MATER, MATRONA, AUGUSTA, DEA*
Жена на Балкану у античком добу

осветљава поједине сегменте у животу жена током антике, стварајући уједно слику о њиховој улози у друштву. Постаје јасно да је жена била „господарица“ у кући, рађајући и одгајајући децу, о чијем се одрастању бринула. На њеном раду почивао је опстанак породице, она је израђивала или набављала кухињске и стоне посуде, припремала је храну, ткала и правила одећу. Наиме, током римског периода живот се одвијао у проширеним заједницама, названим *familiae*.

Угледне и имућне жене представљане су типизираним статуама типа Велика и Мала Херкуланка. Спровођење устаљених ритуала и религијских обреда углавном је припадало активностима које су обављале жене. Али, увек су постојале могућности које је античка жена током времена успостављала, којима је, јавно или тајно, остваривала утицај и у другим областима друштвено-политичког живота унутар заједнице. Њен већи уплив на политику Римског царства догодио се крајем II и почетком III века, када су владари из династије Антонина, а поготово Севера, променили дотадашњи начин наслеђивања престола, по коме је владајући цар усвајао свог наследника.

Уколико су потицале из богате породице или су имале супруга на значајном положају у цивилној или војној администрацији, оне су поседовале релативно луксузан накит којим су се китиле. Жене из градова су се одевале и чешљале по римској моди, а оне из руралних средина носиле су локалну ношњу и китиле се богатим украсима инспирисаним традиционалним накитом. Међутим, због интензивне романизације, коју је пратило и прихватање актуелних трендова, мода је тада, као и увек, учинила своје, па се с временом губе традиције аутохтоног становништва у стилу одевања и украшавања жена.

Неки принципи на којима је био заснован живот римске породице могу да се сагледају и у духовној сфери, будући да је у римски пантеон, успостављањем божанске тријаде, умногоме била транспонована породица из реалног живота.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ
И ИНФОРМИСАЊА

ИЗЛОЖБА И КАТАЛОГ РЕАЛИЗОВАНИ СУ
ЗАХВАЉУЈУЋИ ПОДРШЦИ МИНИСТАРСТВА КУЛТУРЕ
И ИНФОРМИСАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Београд, мај 2022.

NATIONAL
MUSEUM
OF SERBIA

www.narodnimuzej.rs

There are themes always present in the social life of all civilizations on European ground. One of them is the position and role of women in the private and public sphere within distinct social environments.

The exhibition *FEMINA BALCANICA: MATER, MATRONA, AUGUSTA, DEA.*

Women in the Balkans in the Antique Period

shed light on certain segments in the life of women in the period of Antiquity, creating at the same time the picture of their role in the society. It becomes clear that the woman was the 'mistress' of the house, bearing and raising children and taking care of their growing up. Her labor supported the survival of the family, she produced or obtained the kitchen and table ware, she prepared food, wove, and made clothes. Namely, the life in the Roman times was taking place in the extended communities known as *familiae*. Respectable and wealthy women have been represented by the typified statues of the type of Large and Small Herculaneum Women. The women were also main active participants in carrying the regular ritual and religious ceremonies. But still, there were always possibilities, which the antique woman took advantage of and by which, openly or secretly, she exerted her influence also in the other spheres of the social and political life within the community. Her more significant influence on policy of the Roman Empire took place at the end of the 2nd and the beginning of the 3rd century when the rulers of the Antonines and particularly of the Severan dynasty changed the existing way of inheriting the throne, according to which the reigning emperor adopted his heir. If the women came from the well-off families or they had spouses in important positions in the civil or army administration, they possessed relatively luxurious jewelry they adorned themselves with. The women in towns dressed and combed their hair according to the Roman fashion and those from the rural areas were dressed in local costume and adorned with rich ornaments inspired by the traditional jewelry. However, as a result of intense Romanization followed by adopting the actual fashion trends, fashion then, as always, did its thing, so over time, the traditions of the indigenous population in the style of dressing and decorating women are lost.

Certain principles on which the life of the Roman family had been based could be comprehend also in the spiritual sphere, as by introducing the divine triad in the Roman pantheon thus the family from the real life had been transposed to the religious domain.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ
И ИНФОРМАЦИЈА

THE EXHIBITION AND CATALOGUE WERE REALIZED
WITH SUPPORT OF THE MINISTRY
OF THE CULTURE AND MEDIA

Belgrade, may 2022